

Obsah

1. Silniční doprava a dopravní politika	4
1.1 Základní pojmy v silniční dopravě (dle zákona o silniční dopravě)	4
1.2 Silniční doprava v dopravním systému České republiky	5
1.3 Silniční doprava v logistických systémech	7
1.4 Státní dopravní politika	8
1.4.1 Obsah dopravní politiky	8
1.4.2 Oblasti dopravní politiky	9
1.5 Dopravní podnikání v ČR	9
1.6 Pozemní komunikace České republiky v současnosti	10
1.7 Silniční motorová vozidla v České republice	10
1.8 Technologie silniční dopravy	10
1.9 Negativní vlivy silniční dopravy	12
2. Právní normy související s provozováním silniční dopravy	14
2.1 Mezinárodní dohody a předpisy týkající se silniční dopravy	14
2.2 Vnitrostátní legislativní předpisy ošetřující problematiku silniční dopravy	15
2.2.1 Základní legislativní předpisy	15
2.2.2 Obecná struktura legislativních předpisů	16
2.2.3 Pozemní komunikace	16
2.2.4 Dopravní prostředky	18
2.2.5 Řízení vozidel	18
2.2.6 Podmínky provozu na pozemních komunikacích	19
2.2.7 Provozování silniční dopravy	21
2.2.8 Vyhláška Ministerstva dopravy, kterou se provádí zákon o silniční dopravě	23
2.2.9 Převážní řády	24
2.3 Doprava a Evropská unie	24
3. Zimní údržba pozemních komunikací	26
3.1 Plán zimní údržby	26
4. Technologické pojmy a ukazatele silniční dopravy	29
4.1 Pojmy používané v technologii silniční dopravy	29
4.2 Ložné výkony	30
4.3 Užitečná hmotnost vozidel a její využití	32
4.4 Ukazatele výkonů a výkonového využití dopravních prostředků	32
4.5 Ukazatele časového využití vozidel	35
4.6 Ukazatele pro hromadnou dopravu osob	37
4.7 Jízdní a přepravní výkon vozidla	40
5. Kategorie, druhy a evidence silničních motorových vozidel	42
5.1 Humanitárně technické požadavky	42
5.1.1 Bezpečnostní požadavky	42
5.1.2 Ergonomické požadavky	42
5.1.3 Ekologické požadavky	43
5.1.4 Hygienické likvidační a recyklační požadavky	43
5.2 Technologicko-technické požadavky	43
5.3 Kategorie vozidel	43
5.4 Druhy silničních vozidel	44
5.4.1 Komerční členění osobních vozidel	45
5.4.2 Komerční členění užitkových vozidel	45
5.5 Volba vhodné kategorie a typu vozidla	46
5.6 Registr a registrace silničního vozidla	46
5.6.1 Přihlášení vozidla do registru	47
5.6.2 Vyřazení vozidla z registru	47
6. Technologie ložných operací v silniční dopravě	49

6.1	Základní pojmy	49
6.2	Charakteristika manipulovaných materiálů	49
6.3	Základní rozdělení mechanizačních prostředků	51
6.4	Přepavní prostředky	52
6.5	Mechanizační prostředky pro manipulaci s kontejnery a výměnnými nástavbami pevně spojené se silničními vozidly.....	54
6.6	Mechanizační prostředky pro manipulaci s paletami pevně spojené se silničními dopravními prostředky	55
6.7	Výměnné nástavby silničních vozidel.....	56
6.8	Technické prostředky kombinované dopravy	56
6.9	Překladiště a skladiště	56
7.	Provozně technické hodnocení vozidla.....	58
7.1	Charakteristika motoru.....	58
7.2	Obvodová síla na hnacích kolech automobilu	59
7.3	Pohybová rovnice automobilu a jízdní odpor	61
7.3.1	<i>Odpor vzduchu (aerodynamický odpor) .....</i>	<i>62</i>
7.3.2	<i>Odpor valení a pneumatiky vozidel .....</i>	<i>63</i>
7.3.3	<i>Odpor rozjezdu a o odpor tažný .....</i>	<i>64</i>
7.3.4	<i>Odpor stoupání .....</i>	<i>64</i>
7.3.5	<i>Maximální hnací síla s ohledem na adhezi .....</i>	<i>65</i>
7.4	Dynamický činitel automobilu.....	66
7.4.1	<i>Dynamická charakteristika automobilu.....</i>	<i>67</i>
7.4.2	<i>Dynamická charakteristika s nomogramem zatížení .....</i>	<i>68</i>
7.5	Zrychlení automobilu.....	68
7.6	Dynamický popis automobilu	69
7.6.1	<i>Hodnocení jízdních vlastností automobilů v terénu.....</i>	<i>71</i>
7.6.2	<i>Pohybové ukazatele průjezdnosti automobilu terémem.....</i>	<i>71</i>
7.7	Spotřeba pohonných a provozních hmot a maziv	72
7.7.1	<i>Spotřeba pohonných hmot .....</i>	<i>72</i>
7.7.2	<i>Viskozita maziv pro motorová vozidla.....</i>	<i>73</i>
7.8	Motory na alternativní paliva	73
7.8.1	<i>Motory na plynná paliva .....</i>	<i>74</i>
7.8.2	<i>Bionafta .....</i>	<i>75</i>
7.8.3	<i>Elektromobily .....</i>	<i>76</i>
7.8.4	<i>Hybridní motory a palivové články .....</i>	<i>76</i>
7.9	Brzdy silničních motorových vozidel	76
7.10	Hlavní ukazatele dynamiky brzdění.....	77
7.10.1	<i>Zpomalení při brzdění.....</i>	<i>77</i>
7.10.2	<i>Doba brzdění.....</i>	<i>78</i>
7.10.3	<i>Brzdná dráha vozidla.....</i>	<i>78</i>
7.11	Délka rozhledu na zastavení.....	79
7.12	Délka rozhledu pro předjíždění	80
7.13	Reakční doba řidiče.....	80
7.14	Prodleva brzd	81
7.15	Činitelé ovlivňující délku reakční doby	81
7.16	Účinek brzd	82
7.17	Ovladatelnost vozidla.....	82
7.17.1	<i>Řiditelnost vozidla a jízdní soupravy .....</i>	<i>82</i>
7.17.2	<i>Směrová stabilita .....</i>	<i>83</i>
7.17.3	<i>Příčná stabilita .....</i>	<i>84</i>
7.18	Elektronika v silničních vozidlech.....	86
8.	Provozně přepravní hodnocení vozidla.....	88
8.1	Vliv nákladu na statiku automobilu	88

8.1.1	<i>Poloha těžiště automobilu a statické zatížení náprav</i>	88
8.1.2	<i>Stanovení polohy těžiště a momentu setrvačnosti vozidla</i>	89
8.1.3	<i>Umístění nákladu na dopravním prostředku</i>	90
8.1.4	<i>Zajištění nákladu na dopravním prostředku</i>	90
8.2	Vliv vlastností přepravovaných věcí na konstrukční provedení speciální nástavby vozidla	92
8.3	Nákladní vozidla	92
8.4	Speciální nákladní vozidla	95
8.4.1	<i>Silniční vozidla pro zvláštní účely</i>	97
8.5	Kabiny užitkových vozidel	101
8.6	Provozně přepravní hodnocení vozidel pro přepravu osob	101
8.6.1	<i>Vozidla taxislužby</i>	102
8.6.2	<i>Přeprava osob v ložném prostoru nákladního automobilu</i>	102
8.6.3	<i>Přeprava osob vozidly konstruovanými pro hromadnou přepravu</i>	102
8.6.4	<i>Doplňková klasifikace autobusů a autokarů</i>	103
8.7	Technické prostředky pro dispečerské spojení	103
8.8	Tachografy pro motorová vozidla	104
9.	Provozní dokumentace a provozně-ekonomické hodnocení vozidla	106
9.1	Provozní dokumentace	106
9.2	Doklady předepsané pro řízení a provoz vozidla	106
9.2.1	<i>Záznam o době řízení vozidla a bezpečnostních přestávkách</i>	106
9.2.2	<i>Záznam o provozu vozidla</i>	107
9.2.3	<i>Kniha jízd</i>	108
9.2.4	<i>Přepavní listina</i>	108
9.2.5	<i>Průvodní listina</i>	109
9.2.6	<i>Doklady potřebné pro zajištění mezinárodní dopravy</i>	110
9.3	Provozně-ekonomické hodnocení vozidla	111
9.3.1	<i>Náklady na provoz vozidla</i>	111
9.3.2	<i>Kalkulace nákladů</i>	111
9.3.3	<i>Celkové náklady</i>	112
10.	Zásady komplexní technické péče o vozidla	115
10.1	Právní úprava technické způsobilosti silničních vozidel.....	115
10.2	Pravidelné měření emisí.....	115
10.3	Technická prohlídka.....	116
10.3.1	<i>Lhůty technických prohlídek</i>	117
10.3.2	<i>Hodnocení technického stavu a technické způsobilosti silničního vozidla k provozu</i>	117
10.4	Komplexní technická péče o vozidlo	118
10.5	Údržba a opravy prováděné provozovatelem vozidla	119
10.5.1	<i>Ošetřování pneumatik</i>	121
10.5.2	<i>Ošetřování akumulátorových baterií</i>	123
10.5.3	<i>Zásady hospodaření s provozními hmotami</i>	123
10.5.4	<i>Olejové hospodářství</i>	123
10.6	Kapacitní a technologické ukazatele údržby a oprav vozidel	124
11.	Příklady k procvičování	127
11.1	Přeprava kusového materiálu	127
11.2	Wybočení návěsu a přívěsu v zatáčce	127
11.3	Ložné operace a přeprava nákladu	127
11.4	Zatížení vozidla nákladem	128
11.5	Technologické ukazatele v nákladní dopravě	129
11.6	Technologické ukazatele v osobní dopravě	130
11.7	Kalkulace vlastních nákladů na autobus	132
11.8	Dynamická charakteristika automobilu s nomogramem zatížení	134
11.9	Brzdění vozidla	135
11.10	Příklad kalkulace nákladů na vozidlo	136

12.	Závěr	140
13.	Použité zkratky.....	141
14.	Česko-anglický slovník odborných výrazů použitých v textu.....	143